

*Буковинський державний медичний університет м. Чернівці,
Україна*

Доц. к.пед.н. Слухенська Р.В. викладач Єрохова А.А.

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО ПОРТРЕТА МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ.

Майбутній лікар у процесі фахової підготовки повинен оволодіти основними засадами медичної моралі – системи норм і вимог до поведінки та морального обличчя лікаря, а також моральні почуття, що реалізуються у професійній діяльності. Мораль регулює ставлення лікаря до хворого, до здорової людини, до колег лікаря, до суспільства й держави. Честь і гідність, авторитет і обов’язок лікаря – риси взаємопов’язані; медична етика пов’язана з компетентністю, класифікацією лікарів.

Гармонійне поєднання моральних якостей із професійними знаннями, навичками й досвідом створює забезпечує ефективність і результативність виконання професійного обов’язку. Лікарський професіоналізм формується поступово, починаючи з теоретичних знань та вміння правильно говорити про хворобу, викладати факти так, щоб вони сприяли не погіршенню, а покращанню стану хворого. Тому необхідно розвивати у студентів культуру професійного спілкування, оскільки це – також одна із професійних рис майбутнього лікаря; потрібно спрямовувати їх на постійне мовленнєве самовдосконалення.

Зважаючи на сучасне розуміння хвороби як порушення цілісності життєдіяльності людини, слід формувати у майбутніх лікарів уміння встановлювати довірливі взаємини з пацієнтами, що позитивно впливає на загальний стан хворого та прискорює його одужування. Потрібно виховувати у студентів толерантність і витримку, адже „лікареві необхідно мати терпіння,

витиримку, очікування сприятливого моменту, до чого пряме відношення має мистецтво бесіди” [1, с. 181].

У процесі професійної підготовки необхідним є виховання такої риси, як уміння зберігати лікарську таємницю – це один із основних, фундаментальних морально-етичних принципів медицини. Студенти мають усвідомити, що інформація, отримана лікарем, поділяється на декілька видів: байдужа для хворого і суспільства, але потрібна для лікаря в процесі його спілкування із хворим; не байдужа для хворого, але індивідуальна для суспільства; однаково цікава і для суспільства, оскільки деякі патологічні стани вимагають додаткових заходів охорони здоров'я і життя людей.

Моральним орієнтиром у поведінці лікаря в складних ситуаціях, які виникають у процесі лікарської діяльності, є утвердження пріоритету цінності людського життя, цінності здоров'я.

Професія лікаря вимагає високої внутрішньої етичної культури. Молоді лікарі дають клятву Гіппократа, яка вимагає від них бути завжди готовим надати медичну допомогу хворому. Психологічним моментом є підтримування надії на успіх лікування, причому емоційне обнадіювання має поєднуватися з поясненням хворому основних типів перебігу захворювання. Це застереже хворого від розчарувань у лікуванні при можливому тимчасовому погіршенні його стану.

Особливо слід акцентувати увагу на формуванні у студентів професійного лікарського світогляду: усвідомлення того, що лікар зобов'язаний у своїй професійній діяльності дотримуватися переваги інтересів пацієнтів перед своїми власними інтересами, інтересами колег тощо. Лікар зобов'язаний допомагати пацієнтові за всіх обставин. І завжди це робити абсолютно коректно і дбайливо по відношенню до пацієнтів.

Студенти мають усвідомити, що від їхнього ставлення до виконання професійних функцій і соціальної ролі у майбутній лікарській практиці залежить їх затребуваність на ринку праці, оскільки сьогодні пацієнт має право обирати для себе лікаря. Пріоритетними чинниками такого вибору є: спосіб

спілкування з хворим; ситуативна комунікація, вміння орієнтуватися в потребах хворого; розуміти його установки; відкритість у процесі комунікації, хороша дикція і точність виразів, які засновані на великому досвіді лікаря і його внутрішній волі і творчості, на логіці клінічного мислення; авторитет, репутація, зовнішній вигляд лікаря тощо.

На нашу думку, складниками портрета сучасного лікаря, крім вище зазначених, є особлива лікарська самосвідомість, творча активність, клінічне мислення, висока культура діалогу як нова якість міжособистісного спілкування.

Отже, суспільна значущість і складність професійних обов'язків лікаря вимагають від нього високого рівня професійної підготовки, фундаментальних знань теорії та практики медицини, опанування навичками, тактикою, відповідними методами та прийомами лікарської діяльності.

Майбутній лікар повинен підтримувати й удосконалювати свої знання та навички, докладати необхідних зусиль до професійного самовдосконалення на рівні сучасного стану медицини. Соціум потребує сьогодні професійно компетентних, високоінтелектуальних, ініціативних, духовно-вільних, культурних, толерантних лікарів, а це певною мірою визначає й вимоги до професійної підготовки майбутніх медичних працівників.

Література:

1. Дернер К. Хороший врач. Учебник основной позиции врача / Пер. с нем. И.Я. Сапожниковой. – М. : Алетейя, 2006. – 544 с.
2. Управління людськими ресурсами (понятійно-термінологічний словник) : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / за ред. Г. В. Щокіна, О. В. Антонюка, М. Ф. Головатого. – К. : МАУП, 2006. – 496 с.